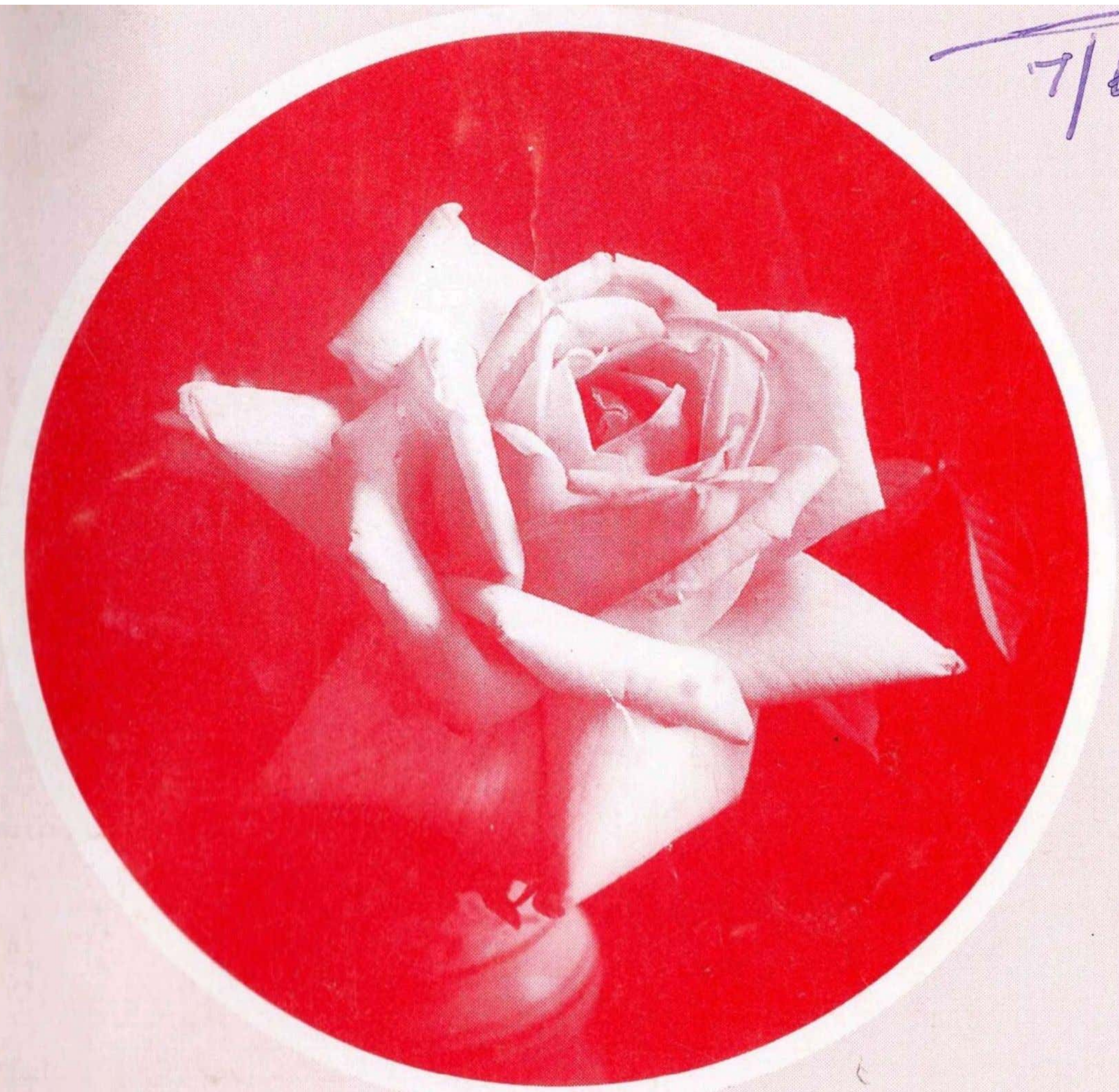
7/6/2003

శ్రీఅరవిందుల ప్రవచనములు

జ్యోతిషము

ప్రేమ, కామము

ఋషి బంకించంద్రుడు

ప్రజాస్వామ్యము

అఖిల

అఖిల భారత పత్రిక జూన్ 2003

విషయసూచిక

7/6/2003

ప్రశ్నోత్తరములు

వందేమాతరం

Spirituality is India's only politics, the fulfilment of the Sanatana Dharma its only Swaraj. I have no doubt we shall have to go through our Parliamentary period in order to get rid of the notion of Western democracy by seeing in practice how helpless it is to make nations blessed.

Sri Aurobindo

జ్యోతిషము, విధి, కర్మ

జ్యోతిషము నిజమౌనా కాదా? ముందర చెప్పిన విషయాలు కొన్ని చెప్పినవి చెప్పినట్లుగానే జరుగుతాయి. దీనినే విధి, తల రాత అని అంటారు. కాని నక్షత్రాలే మన జీవితాన్ని నిర్ణయి స్తాయి అనే భావము సత్యము కాదు. నిజానికి ఒక కార్యము నెరవేర్చుటకై దైవము ఒక శక్తిని పంపిస్తాడు. తత్ఫలితంగా కొన్ని పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి. నక్షత్రాలు ఈ పరిస్థితియొక్క సూచనలనిస్తాయి అంతే. కాని మనిషి ఆ పరిస్థితులను మార్చ గలడు. అందుకనే జ్యోతిషము ఎప్పుడు నూటికి నూరుపాళ్లు నిజం కాదు. ఆధ్యాత్మికప్రక్రియలవలన యోగశక్తి వచ్చి మనిషి తలరాతను కూడ మార్చివేయగలదు. — సంపాదకుడు

భవిష్యత్ సంఘటనలను గూర్చి ముందుగా చెప్పడం సాధ్య మేనా? జీవితం ముందరే నిర్ణయింపబడి ఉంటుందా? [1]

మానవజీవితంలో ముందుగా చెప్పతగిన అంశాలు వివరంగా కొన్ని, స్థూలంగా మరికొన్ని ఉంటాయన్నది సుస్పష్టం. కాని జీవితమంతా ముందరే నిర్ణయింపబడి వుంటుందని, అంతా నీ తలవ్రాతేనని అనుకోవడం నిజం కాదు.

ప్రఖ్యాత జ్యోతిష్కుడు కీరో (Cheiro) చెప్పిన సంఘటనలు చాలావరకు నిజమైనవి. ఇదెలా సాధ్యమైంది?

కీరో భావాలమీద, భవిష్యత్ జ్ఞానం పైన విశ్వాసం పెట్టుకో వడం తప్పు. ఆయన చెప్పినవి కొన్ని నిజమైనాయి కాని చాలా వరకు జరగలేదు. నిజానికి నిజంకాని సంఘటనల సంఖ్యే అధి కము. అందువల్ల కీరో చూపిన ఆధారాలనుబట్టి, సర్వమూ ముందు

---

[1] ఇందులోను, తరవాత నాలుగు వ్యాసాలలోను, కొన్ని ప్రశ్నలను కిశోర్ గాంధీగారు తయారుచేసి, జవాబులను శ్రీఅరవిందుల రచనలనుండి సేకరిం చారు. ప్రచురించడానికి ముందు పరిశీలించి, ఆమోదించడానికి వాటిని శ్రీఅరవిందులకు సమర్పించగా (1949-50) వారు కొన్ని సవరణలు చేశారు. — సంపాదకుడు

గానే నిర్ణీతమైనదనిగాని, ప్రతి ఒక్కరి జీవితము, సన్నివేశము నక్ష త్రాలచే ముందుగానే కచ్చితంగా నిర్ణయింపబడి ఉంటాయనిగాని నిర్ధారించుకోలేము.

జ్యోతిశ్శాస్త్రవేత్తలు ముందుగా చెప్పిన అనేక సంఘటనలు నిజమైనవన్నది జగద్విదితమే. దీనినిబట్టి చూస్తే నక్షత్రాలు మన భవితవ్యాన్ని శాసిస్తున్నట్లు ఋజువుకావడం లేదా?

భవిష్యత్ సంఘటనలపై జ్యోతిష్కులు చేసిన మొత్తం ప్రకటనల నన్నింటినీ పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, వాటిలో చాలావరకు నిజ మయ్యాయని ఒప్పుకోక తప్పదు. కాని దాని అర్థం నక్షత్రాలే మన భవితవ్యాన్ని నిర్దేశిస్తాయని కాదు. అంతకు ముందే రూపొం దిన భవితవ్యాన్ని నక్షత్రాలు కేవలం నమోదుచేస్తాయి అంతే. వాటిని ఒక ప్రతీకగా మాత్రమే భావించాలి. వాటికి శాసించే శక్తి లేదు. లేదా ఒకవేళ వాటికీ శక్తి వున్నదని అనిపించినా, ఆ శక్తి వాటికి చెందినది కాదు. అవి వేరొకశక్తికి వాహికములు మాత్రమే. ఒకవేళ భవితవ్యాన్ని నిర్దేశించే శక్తి ఏదో ఉన్నదనుకున్నా నక్ష త్రాలు దానికి సూచికలు మాత్రమే.

కొందరు వ్యక్తుల విషయంలో ఒక వయస్సువరకు మాత్రమే జ్యోతిష్కుల అంచనాలు నిజమవుతాయి; తరువాత కావు. ఎందుచేత? భవిష్యత్సంఘటనలపై ప్రవక్తలు ముందుగా చెప్పిన వాటిలో కొన్ని మాత్రమే అక్షరాలా నిజమవుతాయి. మరికొన్ని పాక్షికంగానో పూర్తిగానో విఫలమవుతాయి. దీనికి కారణం?

ఔను, తరచు అలాగే జరుగుతుంది. కాని, అంతమాత్రంచేత భవి ష్యత్ జ్ఞానం అబద్ధం కాదు. అంతా యాదృచ్ఛికమనో, కాకతాళీ యమనో కొట్టిపారేయలేము. భవిష్యత్ సంఘటనల నిజనిజాలు జ్యోతిష్కుని అంతఃశక్తిపై ఆధారపడి వుంటాయి. అది అతనిలో ఒక్కొక్కసారి పనిచేస్తుంది. ఒక్కొక్కసారి విఫలమవుతుంది. మొత్తానికి భవిష్యత్ సంఘటనలు కొన్ని మాత్రమే ముందుగా చెప్పడం జరుగుతుంది. ఒక ప్రవక్తకు ఒక నిర్దిష్టభూమికతో సంబంధం వున్నంత కాలం అతను చెప్పినవి నిజమవుతాయి. ఆ

సంబంధం లేకపోతే కావు. All the same, one may say, there must be, if things are predictable at all, some power or plane through which or on which all is foreseeable; if there is a divine Omniscience and Omnipotence, it must be so.

Is human will entirely helpless before Fate or destiny?

దైవ, పురుషకార శక్తులు (fate and individual energy) అని రెండుశక్తులున్నట్లు జ్యోతిషవిద్వాంసులే ఒప్పుకుంటారు. పురుషకారశక్తి విధిని (fate అనే పదానికి దైవం, దైవికం అని శ్రీఅరవిందుల అనువాదం) మార్చివేసి, నిర్వీర్యం చేయవచ్చునని వారు చెబుతారు. విధి నిర్ణయించినదానిని మార్చుకోవచ్చును. అసాధారణశక్తుల ఖేలనంలో ఇది ఒక భాగం. ఈ ఖేలనంలో నియమాలను మార్పుచేయలేని కఠినత్వం ఏదీ ఉండదు. అటువంటి శక్తులలో వ్యక్తి సంకల్పం లేదా వ్యక్తిప్రయత్నం ఒకటి. "మీరెందుకు విధిని నమ్ముతారు? అయినా మీరు వ్యూహాలు వేసుకుని కార్యక్షేత్రంలోకి దిగుతుంటారు ఎందుకు?" అని నెపోలియన్ చక్రవర్తిని అడిగినప్పుడు –

"నేను వ్యూహాలు రచించి, కార్యరంగంలోకి అడుగుపెట్టాలని విధి నిర్ణయించింది కాబట్టి" అని ఆయన సమాధానం చెప్పాడు! మరోలా చెప్పాలంటే, ఆయన వ్యూహాలు, కర్తృత్వం విధిలోని భాగాలు, ఫలితాలను కూడా విధి ముందుగానే నిశ్చయిస్తుంది.

విధి (fate) అంటే వివరణ ఇస్తారా?

విధి అంటే భారతీయుల దృష్టిలో కర్మ (karma) అని అర్థం. మన కర్మల (actions) ద్వారా మనమే మన జీవితాన్ని నిర్ణయించుకుంటాము. మన కర్మ మనల్ని బంధిస్తుంది. మనం చేసే కర్మ ఫలితాలను ఈ జన్మలోనో, మరో జన్మలోనో అనుభవించి తీరాలి.

మన గతజన్మల కర్మలు ఏమైనప్పటికీ వర్తమాన జీవితంలో దానిని మార్చుకోలేమా?

ఎందుకు మార్చుకోలేము? పూర్వజన్మలకు సంబంధించిన కర్మలను ఈ జన్మలో అనుభవిస్తూనే, మన భవిష్యబాటను

రూపొందించుకోగలము. కర్మయనగా మానవుని ఒక యినప చట్రంలో బిగించునది కాదు. ఈ కర్మసిద్ధాంతము ఐరోపా తాత్త్వికులకు అర్థంకాని విషయము

గత కర్మ ఫలితాలను మనం అనుభవించి తీరవలసిందేనా?

వాటి దుష్పరిణామాలను నివారించలేమా?

వర్తమానంలో మన సంకల్పంద్వారా, మన చర్యలద్వారా గతకాలపు కర్మ (karma) ను రద్దు చేయడం, మార్చడం అసంభవం కాదు. ఉత్కట కర్మవంటి కొన్ని అతిబలీయమైన కర్మ ఫలాలు మార్పుకు లొంగవు. ఉదా॥ ఆధ్యాత్మిక చైతన్యం గత జన్మల కర్మను రద్దు చేయగలదు. అప్పుడు మనం విశ్వజనీన, విశ్వాతీత భగవత్ సంకల్పంతో సాయుజ్యం చెందుతాం. సృష్టించినదానిని రద్దు చేసే శక్తి దానికి వుంటుంది. కర్మ (karma) యొక్క సంకుచితమైన నిర్ణీత చట్రాలను అది పటాపంచలు చేస్తుంది. కాని కర్మకానీ, జ్యోతిషంకానీ కఠోరమైన, అప్రతిహతమైన విధి వుందని చెప్పడం లేదు.

(*Lights on Life Problems* by Kishore Gandhi, 1987 ed. pp. 3-5)

అనువాదం: కె. యజ్ఞన్న

*

O man, the events that meet thee on thy road,
Though they smite thy body and soul with joy and grief,
Are not thy fate, – they touch thee awhile and pass;
Even death can cut not short thy spirit's walk:
Thy goal, the road thou choosest are thy fate.

(*Savitri*, p. 458)

సుఖము కొరకై ప్రాకులాట

సుఖమే మానవుల ఏకైక లక్ష్యమా? ఇందుకు భిన్నమైన ఉదాహరణలు మనం చూస్తూనే వుంటాము. ఎందుకని? ఏమాత్రం అవరోధములేని నిరంతర సుఖం మనుషులకు రుచించదు; కొంచెం దుఃఖము శోకము అనే నాటకీయత కావాలి. మరికొంతమంది దేశభక్తి కోసమో మరియొక ప్రయోజన మాశించియో కష్టాలు, భాధలు అనుభవించేందుకు ఏమాత్రం వెనకాడరు. చిరునవ్వుతో ఉరికంబం ఎక్కేవాళ్లు ఎంతమంది లేరు?

— సంపాదకుడు

మానవులు చేపట్టే ప్రతి పని వెనుక ఉండే ప్రేరణ, సంతోషము కొరకేనని అంటారు గదా, ఇది నిజమా?

అది సర్వసాధారణముగా మనం చేసే మానసిక ప్రతిపాదన మాత్రమే. వాస్తవాలను విస్మరిస్తే అది 'అంతే' ననిపిస్తుంది. ప్రోత్సాహశక్తిగా తెరవెనుక నిలచేది 'ఆనందమే' అయితే మరి 'లక్ష్యము' అది కాకపోతే, నీవన్నదే కావచ్చు. అది వేదాంతమే గాని మనోవైజ్ఞానిక ప్రతిపాదన అనబడదు. మాటకు, ఒక కమ్యూనిస్టు నాజీ శిబిరాల్లో బందీయై చిత్రహింసకు గురికాబడి నపుడు, అది ఆనందాన్నో సంతోషాన్నో అనుభవించాలని కాదు గదా! మరియొక ప్రయోజనాన్ని ఆశించి అందువలన కలిగే కష్టనష్టాలను ఎదుర్కొనాలనే సంకల్పమువలన కావచ్చు.

కాని చాలమంది సుఖసంతోషాలకై ప్రాకులాడుతూ, సంతోషమే వారి జీవితలక్ష్యముగా అనుకుంటారు గదా?

ఒడిదుడుకులులేని సంతోషస్థితియే మానవుని ధ్యేయము అంటే మాత్రము అది చెల్లదు. అది మానవుని కాంక్ష కావచ్చు. ఒక్క సంతోషమే తమ జీవితలక్ష్యము కానివారు చాలామంది ఉన్నారని గుర్తుంచుకోండి! మానవుని భౌతికచేతన మాత్రమే సంతోషాన్ని కాంక్షిస్తుంది. కాని దుఃఖం పాలు లేని కేవల సంతోషం మానవప్రాణికానికి గిట్టదు! మరి తనకు ఒకవేళ అట్టి సంతోషము కలిగినను కొంతకాలము గడిచేటప్పటికి ఆ స్థితిని సొంతము

ప్రక్కకు నెట్టి, వ్యయప్రయాసలతో కూడిన ఒక సాహసకృత్యము ద్వారా వచ్చే సంతోషము వైపు ప్రాణికము మళ్లుతుంది. అయితే, ప్రతిష్ఠ, వాంఛలు, పదవీ వ్యామోహం మొ॥ కోరికలను తృప్తిపర చటానికిగాను, సంతోషాన్ని త్యాగము చేయటానికి ఉన్నతప్రాణి కము ఎప్పుడూ సిద్ధమే! పేరుప్రతిష్ఠలవలన కలిగే సంతోషము కొరకు కొందరు ఆ విధంగా చేస్తారనుట కూడ నిజము కాదు. వాస్తవానికి అధికారం, సంతోషాన్ని తప్ప తక్కినవాటిని అందిం చగలదు. అధికారం గురించి చెప్పవలసివస్తే, దాన్ని సంపాదిం చటం, నిలబెట్టుకోవటం, సవ్యముగా వినియోగించటం వ్యయప్ర యాసలతో కూడిన విషయం.

ఇంకా ఒక వ్యక్తి తనకు తన జీవితకాలమున పేరుప్రతి ష్ఠలు రావని తెలిసినా, ఏమో ఎప్పుడైనా కలసిరావచ్చును గదా లేక మరణానంతర కీర్తినైనా సంపాదించవచ్చునని అతిగానే ప్రయాసపడతారు. తన వాంఛలను తృప్తిపెట్టునపుడు దానివలన బాధలు, హింస, వినాశనము కలుగుతాయని తెలిసినాకూడా, తన యిచ్ఛనే అనుసరించును. మనస్సు, బృహత్ప్రాణికములకు సంతోషాన్వేషణయే ముఖ్యం కాదు. అది పరమసత్యాన్నో, ఇతర లక్ష్యాన్నో అన్వేషించవచ్చు. అంచేత అన్నింటిని కలగూరగంప చేసి ఒకే మూసలో పెట్టి చూచుట సరి కాదు. ప్రకృతిగాని, జీవ రాసులలో వ్యాపించియున్న విశ్వాత్మగాని, అంత సంకుచిత లక్ష్యా న్ననుసరించవు

దుష్టులు, నేరస్థులు ఎందుకు పాపాలు చేస్తారంటే, ఆ పాప కృత్యముల ద్వారా సుఖసంతోషాలను పొందటానికేనని కొందరంటారు, ఇది నిజమా?

ఇది నేరగాంండ్ర మనస్తత్వమునకు దుష్టవ్యాఖ్యానము. ఒక పారిస్ నగరపు వంచకుడో, ఒక దుష్టుడో సంతోషము కొరకు దొంగత నము, మోసము, హత్యలు చేస్తాడనే మాట కొంత ఆశ్చర్యమును కలిగించును. కాని ఇతర కారణములవల్లనే ఆతడట్లు చేయును. ఒక వైద్యుడు వైద్యవృత్తిని చేపట్టినట్లు నేరస్థుడు కూడ నేరాన్ని

ఒక వృత్తిగా చేసుకుంటాడు. తనకు సంతోషము కలిగించున నియే డాక్టరు వైద్యము చేయుచున్నాడని మనం అనగలమా?

దుఃఖాన్ని, బాధలను అధిగమించటం అంత కష్టము ఎందుకని?

మానవప్రాణికము దుఃఖాన్ని అంటిపెట్టుకొని వుంటుంది. జీవితం నాటకీయంగా ఉండాలంటే దుఃఖము కూడా కొంత అవ సరమే! కాని మనము లోలోతులకు పోయి చూస్తే ప్రాణికమున ఒక భాగము బాధలను కోరుతూ, ఈ నాటకము కొనసాగుట కొరకు దుఃఖము నంటిపెట్టుకునే ఉంటుంది; మనము దానిని గుర్తించి అంతరంగికంగా నిరాకరిస్తేగాని వదలదు. మానవుని భౌతికము మరియు మనస్సు కష్టముల నెంత మాత్రము యిష్ట పడవు, యిష్టపడితే అవి బాధ లనబడవు గదా! జీవితముపట్ల రక్తి నిలచుటకే, ప్రాణికతలము ఆ స్థితిని కోరును. అందువలన, మనస్సు బయటపడి దీనికి దూరముగా నుండదలచినా, తిరిగి మరిగి తన జీవితమున నిరుత్సాహము, డీలాపడుట జరుగుచుం డును. ప్రాణికము మాత్రము స్పందించి, దానినే అభిలషిస్తూ ఒక గ్రామఫోన్‌రికార్డు మాదిరి తిరిగి తిరిగి పునరావృతము చేయును. నిజానికి అట్టి స్థితి ప్రాణికము చూపే కారణములవలన ఏర్ప డదు. అతిచౌకబారు స్వభావము కలిగియుండును. కాగా అది చూపే సాకులు, నిరుత్సాహము పడవలసినంత బలమైన కారణ ములు కూడా కావు. అయితే ఈ స్థితినుండి వైదొలగాలనే తీవ్ర సంకల్పము, ఆకాంక్ష కలిగినప్పుడే చికాకులు కలిగించే ఈ ప్రమాదభరితమైన దుస్థితి నుండి మానవస్వభావమును గట్టెక్కిం చవచ్చును. ఈ ప్రాణిక సుఖాంత నాటకము గురించి ప్రస్తావించు నపుడు, బాహ్యాస్వరూపమును మాత్రమే స్పృశించి ముగించుట గాక, లోలోన జరిగే ప్రచలనములను గమనించి, ఆ మానసిక విజ్ఞాన పరిధినుండే యీ విషయమును ముచ్చటించుట జరుగు చున్నది; కేవలము బాహ్యాదృష్టితో ఈ సమస్యలు తీరవు!

(*Lights on Life Problems* by Kishore Gandhi, 1987 ed., pp. 6-8)

అనువాదం: దామెర వెంకటేశ్వరరావు

నిజమైన ప్రేమ అంటే ఏమిటి?

మనిషి తన ప్రేమను గురించి ఎన్నో ప్రగల్భాలు పలుకుతాడు. కాని లోతుగా పరిశీలించినట్లయితే అది చాల స్వార్థమైనదని తెలిసిపోతుంది. అసలైన ప్రేమ దివ్యము, అమోఘము. యోగుల ముఖాలమీద ఎప్పుడు చిరునవ్వు తాండవిస్తూ వుంటుంది. అట్టివారు అందరిని సమంగా ప్రేమిస్తారు. నిజమైన ప్రేమ నిస్వార్థము. హృదయాంతరాళాలలో నుంచి ప్రజ్వరిల్లుతుంది. అది చైత్యసంపర్కము (psychic) గలది. మనుషులనుబట్టి వుండదు. దానికి ఇష్టాయిష్టాల ప్రమేయము లేదు. — *సంపాదకుడు*

> *"మనిషి నిజంగా ప్రేమించడం తప్పు కాదు. కాని ప్రేమతో పాటు ఇంద్రియలోలత్వం, ద్వేషం, స్వార్థం, కోపం పుట్టుకొస్తాయి. స్వార్థపరులైన మనుషుల మధ్య సహజమైన ప్రేమ వుంటుందా?" అనేదే అనటోల్ ఫ్రాన్స్ (Anatole France) సందేహం.*

మానవప్రేమ అహంకారపూరితము

తప్పకుండా వుంటుంది. కాని మానవప్రేమ సాధారణంగా స్వార్థం ఆధారంగాగాని, స్వార్థంతో బాగా కలిసిపోయిగాని వుంటుంది. అందుచేత అది స్వచ్ఛమైనది కాలేకపోతున్నది. *ఉపనిషత్తుల్లో చెప్పినట్లు వ్యక్తి, భార్యని భార్య కోసంగాక తనకోసం ప్రేమిస్తాడు.* ఈ ప్రేమ ప్రతిఫలాపేక్ష సహితమైనది. తను ఆశించిన మానసిక, ప్రాణిక ప్రయోజనం, ఆనందం మొదలైనవాటిని కోరుతుంది. ఆ ప్రయోజనాలు లేకపోయినా, దొరకవని తెలిసినా అది నశిస్తుంది. లేదా ద్వేషంగానో, క్రోధంగానో, ప్రతీకారంగానో పరిణమిస్తుంది. మానవప్రేమలోని ప్రాణికం స్వార్థం, వాంఛాపూరితమైనది. కేవలం తన వాంఛా తృప్తి మీద ఆధారపడి వుంటుంది. తను ఆశించినది, ఆశించిన విధంగా జరగకపోవడం, లేదా జరగలేదని భావించడంవల్ల ఆపోహాలు, అసూయలు, అపార్థాలు, వక్రీకరణలు పుట్టుకొచ్చి వొక్క

సారి దిగులు, మనసు గాయపడటంలాంటి అన్ని రకాల రుగ్మత లతో అస్తవ్యస్తమయిపోతుంది. చివరికి వియోగం తప్పదు. ఈ రకమైన ప్రేమ క్షణభంగురమైనది, నమ్మలేనిది. బాధ, వ్యధ, నిరాశ, నిస్పృహా, వియోగం దాని లక్షణాలు.

మానవప్రేమ ఎప్పుడూ యింతేనా. అది స్వచ్ఛము, వుదాత్తము కాలేదా?

చైత్యప్రేమ పరిశుద్ధమైనది

సాధారణంగా మానవప్రేమ అజ్ఞానం, ఆవేశం, వాంఛాదులతో కూడుకొని వుంటుంది. కాని (psychic) చైత్యప్రేమ అలా కాదు. అది నిస్వార్థమైనది, వుదాత్తమైనది, స్వచ్ఛమైనది. ఈ విధమైన ప్రేమ హృదయాంతరాళాలలోనుంచి వస్తుంది. అది ఆత్మసంబంధమైనది; అంతరంగికంగా ఐక్యత, ఆత్మసమర్పణ లేదా కనీసం దానికోసం తహతహ. ఆ ప్రేమ ప్రేమకోసమే తప్ప మరే విధమైన మానసిక, ప్రాణిక, భౌతిక ఆనందం, తృప్తుల కోసం కాదు. కాని సాధారణంగా మానవప్రేమలో చైత్యలక్షణం సమర్పణలోకూడా స్వచ్ఛముగా మిగలడం లేదు. అది యితర లక్షణాలచే కప్పబడడంవలన, వాటితో మిశ్రమంవలన దాని సహజస్వభావ మయిన స్వచ్ఛత, పరిపూర్ణతలను సాధించడంగాని, సాధించే అవకాశంగాని, తక్కువయిపోతున్నది.

చైత్యప్రేమ, ప్రాణికప్రేమకంటే స్వచ్ఛమయినది కావచ్చు కాని అది మైమరపించలేదు కదా?

చైత్యప్రేమ కూడ ఆర్ద్రమైనదే

ప్రాణికప్రేమలో మాత్రమే సుఖానుభూతి వుంటుందనియు, చైత్యప్రేమ ఎటువంటి అనుభూతిలేని జడమనియు అనుకోవడం చాలా పొరపాటు. చైత్యప్రేమ ప్రాణికప్రేమను మించిన ప్రగాఢ పవిత్రజ్వాల. తనని పెనవేసుకొనివున్న యింధనాలని స్వాహా చేసేదిగాని, తన అహాన్ని, కోరికని తృప్తిపరచడంమీద ఆధారపడ్డదిగాని కాదు. సత్యగుణప్రధానమైన పవిత్ర స్నిగ్ధతేజస్సు. రజోగుణ ప్రధానమైన అరుణజ్వాల కాదు. ఈ స్నిగ్ధతేజస్సు, ఆ అరుణజ్వాలని మించినదే గాని తీసిపోయేది

కాదు. మానవసంబంధాలను, స్వభావాన్ని చైత్యప్రేమ పూర్తిగా ప్రభావితం చెయ్యడం లేదన్నది నిజం. దైవం వైపు మళ్ళించినపుడే అతిసులభంగా దాని జ్వాజ్వలమానమైన సంపూర్ణత్వం ప్రకటితమవుతుంది. మానవసంబంధాలలో, వున్నట్లుండి వొక్కొక్కసారి మెరుపు మెరిసినట్లు మెరిసి మళ్లీ మరుగునపడుతూ వుంటుంది. అది పూర్తిగా ఆర్ద్రంగా ప్రకటితమయే అవకాశాలు చాలా అరుదు. మిగిలిన సమయంలో అది చూచాయగా వుంటుంది. మానవప్రేమ ప్రాథమికంగా ప్రాణికమే అయినా, మాధుర్యము, సుకుమారత్వము, నమ్రత, ఆత్మార్పణ, ఆత్మత్యాగం, పరస్పర హృదయస్పందనవంటి ఆదర్శవంతమైన విశుద్ధ గుణాలు, తనని తాను అధిగమిచే గుణం, చైత్యప్రేమనుండి సంతరింపబడ్డాయి. ఇతర గుణాల్ని అంటే మానసిక, ప్రాణిక, భౌతికతలకి సంబంధించిన గుణాలపై ఆధిపత్యం సాధించి, శాసించగలిగితే మానవ ప్రేమ సత్యస్వరూప ప్రతిబింబంగాని, ప్రయత్నంగాని అవుతుంది. ద్వంద్వజీవితంలో ఆత్మ, దాని పరికరాల సమగ్ర సమ్మేళనమవుతుంది.

ప్రాణికప్రేమలో చైత్యప్రేమ సదృశమైన లక్షణాలు లేనే లేవా? అదంతా స్వార్థము, కోరికల మయమేనా?

ప్రాణికప్రేమలో రెండు రకాలు

ప్రాణికప్రేమలో కూడా రెండు రకాలున్నవి. మొదటిది పరిపూర్ణానందం, విశ్వాసం, వుదాత్తము, వ్యాపారధోరణికి, విద్వేషానికి చోటివ్వని, స్వచ్ఛమైన అంకితభావంగల ప్రేమ. ఇది చైత్యప్రేమ సదృశమైనది. రెండవది, అహంభావము, కోరిక, బాధ, ఆపద్ధర్మంవలన కలిగేది. ఇది నిలిచేది కాదు. సంతృప్తికరమైనది కాదు.

భౌతికప్రేమ అంత నిలకడ లేనిది ఎందుకని?

అది కేవలం దైహికవాంఛ కనుక. తాత్కాలిక ప్రయోజనంకోసం ప్రకృతిచే నిర్దేశించబడినది. ఆ ప్రయోజనంవరకే దాని వునికి. తరువాత అవసరం లేదు కనుక రూపుమాసిపోతుంది. భావావేశం, సౌందర్యోపాసన, తాపం, మైమరపులతో మొదట

సమ్మోహనపరుస్తుంది. కాని యివన్నీ క్షణికాలు. శాశ్వతంగా వుండవు. ఎందుచేతనంటే యివన్నీ ఎరువు నగలు. ప్రాణికం మాధ్యమంగా యేదో తనదికాని వస్తుప్రతిబింబాన్ని పట్టుకొని వుపయోగించుకొనే నిమిత్తం కల్పించబడింది. అందుచేత అది మనస్సులోకాని, దేహంలోగాని శాశ్వతంగా నిలవదు. వీటన్నిటి వెనుక ఆత్మ, దివ్యశక్తి వున్నవి. ఈ ప్రేమమూలాలు అక్కడివి. మరియు ఈ మనోప్రాణికాలను నమ్మేందుకు వీలులేదు. ఎందుకంటే అవి అస్తవ్యస్తములు. మనసులో జరిగే ఆలోచనలు, ప్రాణికచేష్టలు చాలా చంచలమైనవి. వాటికి నిలకడెక్కడిది? ఆత్మ ఒక్కటే నిశ్చలమైనది. Therefore love can last or satisfy only if it bases itself on the soul and spirit.

దౌర్భాగ్యమైన ఈ ప్రాణికప్రేమ నుండి విముక్తి పొంది ప్రేమయొక్క నిజరూపాన్ని పొందటమెలా?

మనోభౌతికములవలెనే ప్రాణికముకూడ ఆత్మయొక్క ఉపకరణము. స్వప్రయోజనాల నాశించినట్లయితే ఫలితం ఘోరంగా వుంటుంది, but if it can be made into a conscious instrument of the psychic and the spirit, then it gets its own divine fulfilment; that is the idea contained in what is called transformation in Yoga.

ప్రేమయొక్క మూలస్వరూపమేమిటి?

ప్రేమ స్వయం సిద్ధము – లక్ష్యము మీద ఆధారపడని ఒక స్వతంత్రమైన దివ్యశక్తి. అటుల కానియెడల అది మానవ సంబంధాల కతీతంగా ఎలా వుండగలదు? అందుకనే మనం దానిని transcendent love అని అంటున్నాము. ఇది సర్వవ్యాప్తము. సర్వమానవులను ఆవహించి ఆ ఆనందంలో అందరిని సమైక్యపరుస్తుంది. దివ్యప్రేమగా మారుతుంది. *ప్రతి ఒక్కరిలోను కోటిప్రభలతో ప్రకాశిస్తూ జీవాత్మను పరమాత్మతో ఐక్యము చేస్తుంది. ప్రపంచంలో దివ్యప్రేమను ప్రకటించేందుకు మనిషిని ఒక కేంద్రముగా చేస్తుంది.* కాని దురదృష్టవశాత్తు మానవుని మనోప్రాణికదైహికముల కుటిలవిన్యాసములు ఇంతటి దివ్య

ప్రేమను కూడ వంచించి వికృతపరుస్తాయి. ఈ విషాద మంద్ర రాగాలాపనలో ఆ పవిత్రజ్యోతి కొడిగట్టి మరుగున పడిపోతుంది. లేక నశించిపోతుంది.

(*Lights on Life Problems* by Kishore Gandhi, 1987 ed., pp. 9-12)

అనువాదం: నడిమింటి విజయలక్ష్మి

ప్రేమ, కామము

ఈ సృష్టిలో కొన్ని మహాశక్తులు ప్రవహిస్తూ వుంటాయి. ఆ మహాప్రవాహంలోనుంచి నీలోకి కొంత శక్తి ప్రవహించినప్పుడు అది 'నీది' అవుతుంది. నీ ద్వారా సృష్టి తన ప్రయోజనాలను నెరవేర్చుకుంటుంది. నువ్వు 'ప్రేమ' లో పడ్డావని అనుకుంటావు కాని నిజానికి అది ప్రకృతియొక్క యంత్రాంగం మాత్రమే. నీ మనస్సు, దాని ఆలోచనలు, కోపము మొ॥ ఉద్రేకాల విషయంలో కూడ అంతే. అవన్నీ నువ్వు నీ స్వంతమే అనుకుంటావు కాని నిజానికి అవన్నీ కూడ బైటనుండి నీలోకి ప్రవేశించి ఒక ప్రత్యేక రూపాన్ని పొందుతాయి అంతే. — సంపాదకుడు

ప్రఖ్యాత జర్మను శాస్త్రవేత్త షోపెన్‌హాయర్ దృష్టిలో ప్రేమ ఒక భ్రాంతి. కామమోహితులైన జంటలు పరస్పర పరిష్వంగంలో వివశులైపోయి హాయిని పొందుతున్నామని భావిస్తారు. అది వాస్తవం కాదు సరికదా ఆత్మవంచన. ప్రకృతి నియమానుసారంగా జాతికి పునరుత్పత్తి సాగుతూ ఉండాలనే అవ్యక్త ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఈ ప్రకృతి నియమానికి లోబడి ప్రేమికులు చేస్తూన్న అసంకల్పిత త్యాగం పేరే ప్రేమ అని షోపెన్‌హాయర్ అభిప్రాయం. ఈ వాదన ఎంతవరకు నిజం?

విశ్వ మహాశక్తుల విన్యాసములు

ఇది పూర్తి సత్యం. మానవ కార్యకలాపాలన్నింటికీ ఇది వర్తిస్తుంది. సృష్టిలోని పునరుత్పత్తి కార్యక్రమాలన్నీ విశ్వశక్తులకి లోబడి సాగుతున్నవే. బలీయమైన విశ్వశక్తి ప్రేరణల ఒత్తిడి చేత వ్యక్తి ప్రచోదింపబడతాడు. ఈ శక్తి తన స్వంతమే అని భ్రమపడతాడు. సాధారణంగా ఈ ప్రక్రియ అందరిలోను ఇలానే కొనసాగుతుంది. సెక్సు విషయంలో కూడా ఇంతే. శారీరకంగా లేదా ప్రాణికస్థాయిలో తానొక స్త్రీని ప్రేమిస్తున్నాననుకుంటాడు. అంటే ప్రకృతి యంత్రాంగంలో తానొక ఉపకరణంగా వ్యవహరిస్తున్నాడే కాని స్వతంత్రంగా కాదు. కామక్రోధాదుల విషయాలలో కూడ ఇంతే.

మనిషిలో ప్రత్యేక రూపము తాల్చుట

ఒక అవ్యక్త కార్యనిర్వహణ విశ్వశక్తి మనను శాసిస్తుంది. ఆ విశ్వచైతన్యశక్తులే వ్యక్తిలో ఒక ప్రత్యేక రూపాన్ని తాలుస్తాయి. స్వభావాలు, మనఃప్రవృత్తులు, పరిసరాలు కూడ తదనుగుణమైన రూపాలను పొందుతాయి. అలానే మన కర్మలు, కర్మఫలాలు కూడా. నిజానికి మనం స్వచ్ఛందంగా ఆలోచించడంగాని ఇచ్ఛగించడంగాని జరుగదు. మనస్సులో ఓ ఆలోచన తడుతుంది. అలాగే కామన, ప్రేరణ, క్రియ – ఇవన్నీ పైనుంచి వచ్చి నీలో ప్రవేశించేవేగాని నీలో ఉద్భవించవు.

Truly, we do not think, will or act but thought occurs in us, will occurs in us, impulse and act occur in us; our ego-sense gathers around itself, refers to itself all this flow of natural activities. It is Cosmic Force, it is Nature that forms the thought, imposes the will, imparts the impulse. ఈ ప్రకృతిసిద్ధమైన కార్యకలాప ప్రవాహాలు 'నేను' అనుకునే నిన్ను ముట్టడిస్తాయి. ఇదంతా విశ్వశక్తి ప్రభావమే. ఈ దివ్యశక్తియే నీ ఆలోచనలకి, కామనలకి, ప్రేరణలకి ఒక ఆకృతినిస్తుంది. నీ 'అహం', శరీరం, మనసు ఆ దివ్యసాగరంనుంచి ఉద్భవించిన బిందువులు మాత్రమే. అసలు నిన్ను నిర్దేశించేది ఆ విశ్వచైతన్యశక్తియే.

What purpose does Cosmic Nature work out through the action of the universal sex-energy in the individual?

ఐహిక కామకలాపాలను ప్రకృతి పునరావృత్తి కోసం వాడుకుంటుంది. కామం మౌలికంగా శారీరక జీవశక్తి. భౌతిక సృష్టి సంవిధానంలో మైథునశక్తి గొప్పది. ప్రత్యేక ప్రయోజనంతో కూడిన సాధనం. ఇందులో రెండు అంశాలు ఉన్నవి. మొదటిది శారీరకస్థాయిలో సంతానోత్పత్తి. రెండోది శారీరక, ప్రాణిక, మానసికశక్తులతోబాటు శారీరక ఆధ్యాత్మికశక్తులను కూడా సంతృప్తి పరచడం. ఈ శక్తులన్నిటికీ ఆలంబన బలీయమైన కామప్రవృత్తి sex-energy. దీనిని దుర్వినియోగం చేస్తే జీవశక్తులన్నీ నిర్వీర్యమై అల్లకల్లోలం సృష్టింపబడుతుంది.

కామప్రవృత్తి మానవప్రకృతిపై అంతటి గట్టి పట్టు ఉండటానికి కారణం ఏమిటి? ఏవగింపు కలిగినా ఆ పట్టు సడలదెందుకని?

కామము ఆనందము యొక్క వికృతరూపము

కారణం – ప్రాణికస్థాయిలో కామప్రేరణకుండే అమితమైన శక్తి. ఆ జలదరింపు వట్టి మోసము. నిజమైన దివ్యానందపు వికృతరూపము. ప్రాణికాన్ని ప్రలోభపెట్టి లోబర్చుకుంటుంది. కామకేళీ అనుభవాలతో విసుగెత్తి జుగుప్సతో అసహ్యించుకునే వాళ్లు చాలమంది ఉంటారు. కాని వాళ్లు కూడా కాలక్రమేణా అంతా మరిచి తిరిగి కామ మోహితు లౌతూనే వుంటారు.

పురుషులలో కామోద్రేకం స్త్రీలలోకంటే ఎక్కువ అంటారు. ఇది ఎంతవరకు నిజం?

అలాటి సార్వత్రికమైన నిబంధన ఏమీ లేదు. ఉభయులకీ కామప్రవృత్తి సమానమే. కాకపోతే స్త్రీలు సాధారణంగా కామప్రవృత్తికి విముఖంగా ఉంటారు. పురుషసంపర్కంలేని కన్యాత్వభావం (virginity) స్త్రీ కల్పన. ఈ భావం పురుషులకు నచ్చదు. చాలమంది స్త్రీలలో కామోద్రేకం పురుషుల ప్రేరణతో కాని మేల్కాంచదు. పురుషులలో ఇలా కాదు. ఈ విషయానికి

మరో పార్శ్వం ఉంది. స్త్రీలు, బహుశః పురుషులకంటె తక్కువ వాంఛ కలిగి ఉంటారేమో? మరి ప్రాణికస్థాయిలో తాము పురుషాధీనంలో ఉండాలని, తమ అధీనంలోనే పురుషుడు మెలగాలనుకునేవారి సహజప్రవృత్తి సంగతేమిటి?

భౌతికప్రేమకి ప్రాణికప్రేమకి వ్యత్యాసం ఏమిటి?

రెండూ ఒకటి కాదు. ఆడంబరం, అధికారవాంఛ వెంటతరిమే వేటగాడి ప్రవృత్తి – ఈ సహజలక్షణాలతో పురుషుడు ప్రాణికస్థాయిలో స్త్రీని కోరుకునే అవకాశం ఉంది. స్త్రీలలోనూ ప్రాణికప్రవృత్తులతో కూడిన ప్రేరణలు ఉంటాయి. 'ప్రేమ' అని అనుకున్నా ఇది ప్రాణికస్థాయిలో కామన – లేదా – కామోద్రేకం (lust). హృదయావేశాలు పొంగినప్పుడది ప్రాణికప్రేమగా మారుతుంది. శారీరకప్రేమ వేరు. ఇది సౌందర్యానికి ఆకర్షితమై హృదయావేగంతో ప్రతిస్పందించేది. హృదయస్పందన లేకపోతే అది వట్టి సంభోగవాంఛ. అది లేకపోయినా భౌతికప్రేమ ఉండొచ్చు.

ప్రేమ హృదయసంబంధి కదా – మరి మానసిక ప్రేమకి అవకాశం ఎక్కడుంది?

ఎందుకు లేదు? మనసు ఆలోచనలకి, గ్రహణశక్తికి కేంద్రం. హృదయం ప్రాణిక కామన (ప్రేమ) కి ఆలవాలం. అయినా ఇది మానసికప్రేమకి ప్రతిబంధకం కాదు. హృదయగత భావోద్రేకాలు మనసుని ఎలా ముట్టడిస్తాయో, అలాగే హృదయం కూడా మనసుకి అధీనమై మానసికశక్తులను ఉపచరిస్తుంది. ఆ విధంగా మానసికప్రేమ జనిస్తుంది. నీ ఆశయాలు వేరొకరిలో గమనించినపుడు తీవ్రమైన మానసిక ఆవేశంలో ప్రశంసాపూర్వకంగా ఆశ్చర్యం కలిగినపుడు, నీలోని కొరత తీర్చి, నీకు సఫలత చేకూర్చి మనసు మెప్పించిన సహకారి, మార్గదర్శి నీకు తారసపడినపుడు – ఇంకా ఇలాటి ఎన్నో మానసికప్రేరణలవల్ల – మానసికప్రేమ జనిస్తుంది. ఇది జీవితాన్నే త్యాగం చేయగలిగేటంతటి గాఢంగాను, బలీయంగాను ఉంటుంది. దీనికి హృదయావేశ స్పందనలు కూడా తోడైతే ఇక చెప్పనే అక్కర లేదు.

అయినా మొత్తానికి మూలం మనసే ఔతుంది. సాధారణంగా మనోహృదయాలు కలుస్తాయి.

చాలమంది ఆధునిక మనస్తత్వశాస్త్రజ్ఞులు స్త్రీపురుషుల మధ్య కామరహితమైన ప్రేమ ఉండదని అభిప్రాయపడతారు. వారి దృష్టిలో ప్రేమ అంటే వాంఛ తప్ప మరొకటి కాదు. వాంఛ లేని ప్రేమకు ఆస్కారం లేదా?

మొత్తం అంతా సంభోగేచ్ఛతతో ముడిపెట్టడం అజ్ఞాన మనస్తత్వం. ప్రేమకి అది తప్పనిసరి కాదు. ఇంతకు ముందు అనుకున్నట్లు చాలమంది స్త్రీలు గాఢమైన ప్రేమ ఉండికూడ పురుషుని స్పర్శకే ముడుచుకుపోతారు. కామక్రియా కలాపాలన సహ్యించుకుంటారు. ఒత్తిడికి లొంగుతారేమోగాని వారికది ఇష్టంగా ఉండదు. పశుప్రవృత్తికి దిగజారినట్లుగా భావిస్తారు. వారికి ఇలా టివి సరిపడవు. పురుషులకిది నమ్మశక్యం కాకపోయినా ముమ్మాటికీ నిజం.

ఆహారనిద్రామైథునాలు మనిషికి సహజాతాలు అని మైథున చింత అసలే లేకపోవటం అసహజమనీ ఆధునిక మనస్తత్వజ్ఞుల అభిప్రాయము. ఇది ఏపాటి నిజం?

చౌకబారుకాని విలువైన విషయాలు ఎప్పుడూ అసాధరణాలే. ఉదా॥ ప్రతిభ (genius), ఆధ్యాత్మికత, ఉన్నతాదర్శాలతో బ్రతకాలనుకోవటం అసాధారణంగానే కనిపిస్తాయి. స్త్రీలో కన్యత్వం మరీ అంత అసాధారణమేం కాదు. కొంతమంది ఉన్నతవర్గానికి చెందిన స్త్రీలలో ఇది మామూలే.

(*Lights on Life Problems* by Kishore Gandhi, 1987, pp. 13-16)

అనువాదం: కర్రా వెంకటేశ్వర్లు

కామముయొక్క రూపాంతరీకరణము

స్త్రీపురుషుల పరస్పర వాంఛా ప్రవృత్తి మానవులకు ఎంత సహజధర్మమైనప్పటికి కొంతమంది అసాధారణ వ్యక్తులలో ఉదా: గొప్పగొప్ప కవులు, సంగీత విద్వాంసులు, కళాకారులు మొ॥ వారిలో ఇది కనపడదు. ఆ శక్తి వారిలో సృజనశీలియై మరో రూపంలో అభివ్యక్తమౌతుంది. కామము మరో ఉన్నత రూపాన్ని తాలుస్తుంది. 'రేతస్సు' ను 'ఓజస్సు' గా పరివర్తింప జేయుటమనే భారతీయ సిద్ధాంతం కూడ దీనికి తార్కాణము.

– సంపాదకుడు

ఉన్నత మానసిక కార్యకలాపములకు ఇంద్రియలోలత్వమనేది సమ్మెటపోటులాంటిదని ప్రఖ్యాత ఫ్రెంచి నవలాకారుడు Balzac అభిప్రాయం. The man of genius is frigid అంటాడాయన. ఎప్పుడైతే అతను రెండువిధములైన జీవితములను, అంటే అటు మేధస్సుకి, ఇటు ప్రేమకి సంబంధించిన జీవితములు గడపాలని ప్రయత్నిస్తాడో అప్పుడతని మేధాశక్తి దెబ్బతింటుంది. Raphael, Lord Byron ల విషయంలో అదే జరిగింది. ప్రఖ్యాత సెక్సుశాస్త్రజ్ఞుడు Havelock Ellis కళాకౌశలాన్ని మేధాశక్తిని పెంపొందించాల్నంటే, సెక్సును అదుపులో వుంచాలి అంటాడు. మెదడు, జననేంద్రియములు" అంటూ ఇలా చెప్పుకొచ్చాడు. "శారీరకమైన శక్తిని వినియోగించుకొనడంలో ఇవి రెండూ ఎప్పుడూ పోటీ పడుతుంటాయి. విపరీతమైన మేధాశక్తి, కామప్రవృత్తి – యీ రెండింటి నడుమ పరస్పర విరోధం ఉంటుంది. అయినప్పటికీ ఒక్కొక్కసారి ఆ రెండూ విభిన్న సమయములలో ఒకే వ్యక్తిలో కనిపించవచ్చు". కళలకు గురువులైన Beethoven, Mozart ల జీవితాలే దీనికి నిదర్శనం. సాధారణవ్యక్తి జీవితంలోకన్నా వీరి జీవితంలో ఇంద్రియలోలత్వమనేది అతి చిన్న అంశంగా మాత్రమే కనబడుతుంది. ఉన్నతమేధస్సును పెంపొందించుటకు, రసాత్మక జీవితములను గడుపుటకు

కామాన్ని నియంత్రించాలన్నదే దీని భావం అన్నట్లు కనిపిస్తుంది. ఈ వాదన ఎంతవరకు న్యాయమైనది?

కామమును నియంత్రించుట

అది నిజమే. కామోద్రేకాన్ని నిగ్రహించి, ఆ శక్తిని రసాత్మక, కళాత్మక సృష్టికి, ఇంకా మేధాది శక్తులను వృద్ధిపరుచుకొనుటకు కూడా ఉపయోగించవచ్చు; పూర్తిగా నిగ్రహించి, ఆధ్యాత్మికశక్తిగా పరివర్తింప జేయవచ్చును. దీనినే బ్రహ్మచర్యము ద్వారా రేతస్సును ఓజస్సుగా మార్చడమని భారతదేశంలో మన పూర్వీకులు పేర్కొన్నారు. రేతస్సు అనబడే యీ కామశక్తి యందు రెండు ప్రధానమైన విభాగములున్నవి. ఒకటి సంతానోత్పత్తికి ఉపయోగపడుతుంది. రెండవది సాధారణ ప్రాణిక, ఆధ్యాత్మిక కృత్యాలకు ఆధారంగా నిలుస్తుంది. కామోద్రేకములకు లొంగిపోకుండా ఉన్న యెడల రేతస్సు వృథాకాకుండా ఓజస్సుగా మారుతుంది. యోగుల బ్రహ్మచర్య సిద్ధాంతము దీనిపైనే ఆధారపడి వుంది. యూరపుదేశ వైజ్ఞానికులు మొదట్లో యీ భావమును అవహేళన చేసినా, ఇప్పుడిప్పుడే ఇందులోనున్న సత్యమును కనుగొనుట మొదలుపెట్టారు.

రేతస్సును ఓజస్సుగా మార్చడమెలా?

వ్యక్తిలోనున్న తేజస్సు, అనగా తాపము, ప్రకాశము, మరియు విద్యుచ్ఛక్తులన్నీ రేతస్సులో అంతర్నిహితమై వున్నాయి. రేతస్సు నందలి యీ శక్తిని నష్టపరచుకోనూవచ్చు, లేదా పదిలపరచుకోనూవచ్చు. అన్నిరకముల ఉద్రేకాలు, కామము, కోర్కెలు, యీ శక్తిని వృథా చేస్తాయి. ఇంద్రియనిగ్రహము రేతస్సులోని శక్తులను పదిలపరుస్తుంది. అలా భద్రపరచబడినదంతా ఎల్లప్పుడూ వృద్ధి చెందుతూనే వుంటుంది. శరీరానికి అవసరమైన శక్తి చాలా పరిమితం. కనుక దానికి కావలసినది అది స్వీకరించగా మిగిలిపోయిన శక్తితో ఇంకేమైనా కార్యము సాధించవచ్చును.

రేతస్సు తేజస్సుగా మారుట

ప్రాచీన సిద్ధాంతము ప్రకారము రేతస్సు జలము – అనగా తేజస్సు, ఉష్ణము, తాపము విద్యుత్తు. దుర్వినియోగము

చేయనపుడు యీ రేతస్సు ఎక్కువై, తాపము లేక తపస్సుగా మారుతుంది; మనిషిలోని అణువణువును ప్రజ్వరిల్ల జేస్తుంది. ఆ కారణమువలననే అన్ని విధములైన మనోనిగ్రహములు, కఠోర నియమములు తాపము లేక తపస్సు అని చెప్పబడుతుంటాయి. ఇవి తాపమును ఉత్పత్తి చేయడమో, లేక ప్రోత్సహించడమో జరుపుతూ, శక్తివంతమైన కార్యమును ఆచరించుటకు, విజయ ప్రాప్తికి మూలమవుతుంటాయి. రెండవది: క్రమేపి తేజస్సుగా మారుతుంది. అది ప్రకాశము, శక్తి, అన్ని జ్ఞానములకు మూలము. ఇక మూడవది: విద్యుత్తుగా మార్పు చెందుతుంది. భౌతికంగా, బుద్ధిపరంగా జరిగే అన్ని శక్తివంతమైన కార్యకలాపములకు ఇది పునాది. ఈ విద్యుత్తును ఓజస్సు లేక ప్రాణశక్తి అల్లుకొని ఉంటుంది. ఇది అంతరిక్షము (Ether) నుండి బయల్వెడలిన ఆది శక్తి (Primal energy). రేతస్సు జలమునుండి తపస్సుగా శుద్ధము గావింపబడుతుంది. తేజస్సు, విద్యుత్తు మరియు విద్యుత్తునుండి ఓజస్సు ఇలా యీ క్రమపద్ధతిని భౌతికశక్తితోనూ, బలముతోనూ, మేధాశక్తితోనూ నింపుతూ వీటి తుదిరూపమైన ఓజస్సు మేధస్సు లోనికి మేల్కొని, భౌతికపదార్థములో అతిశుద్ధమైన రూపము గలిగి, ఆత్మకు అత్యంత చేరువగా నుండే ఆదిశక్తి (Primal energy) తో సంకేతములను పంపుతుంది. ఓజస్సు ఆధ్యాత్మికశక్తి లేక వీర్యమును సృష్టిస్తుంది. దాని ద్వారానే మానవుడు ఆధ్యాత్మిక పరిజ్ఞానమును, ఆధ్యాత్మిక ప్రేమను, విశ్వాసమును, ఆధ్యాత్మికబలమును పొందగలుగుతున్నాడు. ఎక్కువగా మనం బ్రహ్మచర్యం పాటించుటవలననే తపస్సు, తేజస్సు, విద్యుత్తు నిలవలను పెంచుకోగలుగుతాము; శారీరక, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక కార్యములను అధికాధికంగా నిర్వహించగలుగుతాము.

చాలమంది ప్రసిద్ధ శాస్త్రవేత్తలు, వైద్యులు, తత్త్వవేత్తలు మైథునాన్ని పూర్తిగా నిలిపివేయడం ప్రమాదకరమని, అందువలన నరముల వ్యాధులు, మానసిక సమస్యలు కలగవచ్చునంటారు. Rene Guyon ఇలా అన్నాడు: "ఎప్పుడైతే కామము అణచివేయబడుతుందో, ఎప్పుడైతే ఆ ఉద్వేగము

అణగద్రొక్కబడుతుందో, అప్పుడది బయటకు పోవడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. అది హానికరం, వినాశకారి" – ఇదెంతవరకు నిజం?

నిజానికి కామకలాపాలను బాహ్యంగా అణగద్రొక్కి, ఇతర మార్గాలలో అనుభవించినప్పుడు శరీరాగ్యము, మెదడు దెబ్బతిన వచ్చు. ఆధునిక వైద్యసిద్ధాంతము కూడా ఇదే. బాహ్యంగా వర్జిం చినప్పటికి మనసులో స్మరించుచు వికారములకు లోనైనప్పుడు విపరీత ఫలితములు ఎదురవుతాయి. కామప్రవృత్తులను నివారిం చడంలో నిజమైన ఆధిపత్యం సంపాదించి దానిని పూర్తిగా వర్జిం చిన యెడల ఏవిధమైన హాని జరుగదు. ఇప్పుడు యూరపులోని ఎందరో వైజ్ఞానికులు కూడా ఈ సిద్ధాంతాన్ని సమర్థిస్తున్నారు. అప్పుడది ఎంతో ప్రయోజనకారి కాగలదు.

మనస్తత్వ విశ్లేషణ విషయంలో ఫ్రాయిడ్ సిద్ధాంతం ప్రకారం కామకలాపాలను అణచివేయడం అనేక రకములైన మాన సిక, శారీరక, వ్యాధులకు కారణభూతమవుతున్నదని చెప్ప బడుతోంది. ఈ సిద్ధాంతము ఎంతవరకు నిజం?

ఆధునిక మనోవిజ్ఞానం ఓ చీకటిశాస్త్రం

ఫ్రాయిడ్ చెప్పిన మనస్తత్వవిశ్లేషణ ప్రకృతిలోని అంధకారబంధురమైన, విపత్కరమైన, రోగభూయిష్టమైన కొన్ని అంశములను మాత్రమే తీసుకుంది. నిమ్నప్రాణికముయొక్క అవచేతన పొరలలోని వికృతాలే అన్నింటికి మూలకారణమం టుంది. ఆధునిక మనోవిజ్ఞాశాస్త్రము ఇంకా శైశవదశలోనే వుంది. ఫ్రాయిడ్ సిద్ధాంతము ఎక్కువగా అణగద్రొక్కబడిన కామప్రవృ త్తుల ప్రాముఖ్యమును గోరంతలు కొండంతలుగా చేసి చూపడం సత్యానికి దూరం.

(*Lights on Life Problems* by Kishore Gandhi, 1987, pp. 17-19)

అనువాదం: అరోధృతి

పూర్ణయోగ ప్రాథమిక నియమములు

చందూలాల్‌కి రాసిన లేఖ:

1. నఖశిఖపర్యంతము నిన్ను నీవు సమర్పించుకోవాలి. కపటము, దాపరికము, ఏమాత్రం పనికిరావు. దివ్యజీవనము, నిమ్నప్రకృతిని ఉన్నతమైన దివ్యతత్వముగా పరివర్తింపజేయుట మాత్రమే నీ జీవితలక్ష్యములు కావాలి. ఏవిధమైన బంధాలుగాని, వ్యామోహములుగాని వుండకూడదు. నీ మనస్సు యొక్కయు, హృదయముయొక్కయు, ప్రాణిక, భౌతికదేహముల అలవాట్లకుగాని, కోరికలకుగాని, ఆకర్షణలకుగాని బానిసవు కాకూడదు. నీ ఆకాంక్షకు, లక్ష్యానికి ఇవన్నీ అడ్డుతగుల్తూ వుంటాయి.

   One must be ready to renounce all these completely as soon as the demand comes from above and from the divine Shakti.

2. నీ మనస్సు, హృదయము కుదుటపడాలి; పరిశుద్ధము, ప్రశాంతము అవాలి.

నీలో ఈ లక్షణాలు ఏర్పడేందుకే నువ్వు ధ్యానం చెయ్యాలి. ఈ ఆకాంక్షతో నిన్ను నీవు నిరంతరం పరిశీలించుకుంటూ, నిన్ను బాధపెట్టే తికమకపెట్టే మలినపరచే విషయాలను తిరస్కరించుకుంటూ పోవాలి. *"నాకిది కావాలి, నిజంగా కావాలి" అని ఎప్పుడైతే నువ్వు నీ ప్రాణమంతా పెట్టి ప్రాధేయపడతావో అప్పుడు పైనుంచి ఒక దివ్యశక్తి వచ్చి, నీకు సహాయపడి నీ ఆకాంక్షను తీరుస్తుంది.*

ఇక నీ కుటుంబము మొ॥ తదితర విషయాల సంగతి:

1 వీటన్నిటిని నీ అంతరంగిక జీవికి చెందినవి కావని తెలుసుకోని, వాటిని కేవలం బాహ్యవిషయాలుగా చూడాలి. బరువు బాధ్యతలు నీ భుజస్కందాలపై వున్నంతవరకు వాటిని నిష్కామబుద్ధితో తీర్చాలి.

2. నీ పనులన్నింటిని నిరహంకారంగా యజ్ఞభావంతో చెయ్యాలి.

3. నీ అంతరంగికాన్ని ప్రశాంతపరచాలి. లోతైన ప్రశాంతతను ప్రతిష్ఠించాలి. ఈ విధంగా చేసినట్లయితే మిగిలిన పరిస్థితు లన్నీ నీకు బాహ్యాముగా అనిపించి నిన్ను నిర్బంధించవు. వాటిమీద వ్యామోహం కూడ తగ్గిపోతుంది.

ఆవేశాలను, అనుబంధాలను వదిలించుకుండేందుకు కూడ ఇదే మంత్రం. వాటిని నీనుండి వేరుచేయాలి. అంతరంగికంగా శాంతిస్థైర్యములను ప్రతిష్ఠించినయెడల, ఒకవేళ నీలో ఉద్రేకాలు చెలరేగినప్పటికి అవి కేవలం పైపొరల్లోనే వుండి నీకు దూరంగా వుంటాయి. అవసరమైతే దైవాన్ని సహాయపడమని కోరి వాటిని వదిలించుకోవటం ఏమంత కష్టమనిపించదు. నీ మనస్సు నిశ్చల మైతేగాని ఈ ఆవేశాలకు మూలమైన ప్రాణికాన్ని నువ్వు సమా ధానపరచలేవు.

(*Champaklal's Treasures,* 1976 p. 206)

అనువాదం: డా॥ ఆర్.ఎల్.ఎన్. శాస్త్రి, ఆర్. లక్ష్మీప్రసాదమ్మ

ఋషి బంకించంద్రుడు

చాలామంది మన దేశపు గతవైభవాన్ని కీర్తిస్తూ, ఆ కాలంనాటి ద్రష్టలు, స్రష్టలు, ఋషులలాంటి మహాపురుషులు నేటి మన దుఃఖభరిత, నీతిరహిత సంఘంలో అవతరించటమసంభవమని వాపోతారు. కానీ అది ముమ్మాటికీ తప్పు. అనాది, అనంతమైన ఈ పుణ్యభూమి, దీని ప్రజలు, మతము – కొన్నాళ్లపాటు వీటి బలము, ఔన్నత్యము, పవిత్రత తెరమరుగునపడవచ్చు కానీ – ఎప్పటికీ పూర్తిగా నశించవు. పుణ్యపురుషులు, ఋషులు, మునులు ఈ పుణ్యభూమి సహజసంపద – వీరు లేని తరం లేనేలేదు. ఆధునిక ఋషులలో భారతదేశానికి నూతనోత్సాహాన్నిచ్చి, పున ర్నిర్మాణానికి 'వందేమాతరం' మంత్రాన్ని అందించిన ఆ మహా నీయుడిని చేర్చాలి.

ఋషికీ, పుణ్యపురుషుడికీ తేడా వుంది. ఋషిలో చెప్పుకో దగిన ఉన్నతి, లేకపోవచ్చు. ఋషికి గుర్తింపు అతని వ్యక్తిత్వం కంటే అతను వ్యక్తంచేసిన దానినిబట్టి వుంటుంది. ఒక జాతిని కానీ, మానవాళినికానీ ఒక సందేశంతో జాగృతం చేయాలంటే, భగవంతుడు ఆ సందేశానికి మాటల రూపం ఇవ్వడానికి ఒక ఋషి వాక్కుని ఎన్నుకొంటాడు. అలాగే, ఒక దివ్యదృశ్యాన్ని లోకానికి చూపాలన్నా, భగవంతుడు మొట్టమొదట దానిని ఒక ఋషి కంటికే చూపిస్తాడు. అప్పుడు ఆ ఋషి తాను అందుకున్న సందేశాన్ని, దర్శించిన సత్యాన్ని తనలోని శక్తినంతటినీ ధారపోసి లోకానికి చాటిచెపుతాడు. మానవుల అంతఃకరణాన్ని చైతన్య వంతం చేయడానికి, మనోవికాసానికి, వారి హృదయాన్ని ఆకట్టు కుని, సాధారణస్థితిలో అసంభవమైన ఉన్నతకార్యాలకి ప్రేరేపించ డానికి – దివ్యప్రేరణతో నిండిన, స్ఫూర్తినిచ్చే ఈ పదాలని ఉచ్చ రిస్తే చాలు. ఆ మంత్రాన్ని లోకానికి తెలియచేయడమే ఆ ఋషి జననకారణం. ఆ మంత్రానికి అతనే ద్రష్ట.

మనం బంకిం పేరుని నేడు ఎందుకు అభిమానిస్తున్నాం? మనకి అతని సందేశం ఏమిటి? తాను చూచిన ఏ దివ్యదృశ్యాన్ని మనం కూడా చూడగలిగేలా చేశాడు? ఆయన గొప్పకవి. అంద మైన శైలిలో, ఊహాసంపత్తితో కాల్పనిక జగత్తు సృష్టించగలడు. కానీ ఈనాడు బెంగాల్ ఆయన్ని కవిగానో, నవలా రచయిత గానో, గౌరవించడం లేదు. భవిష్యత్తులో కావ్యవిమర్శకులు 'కపాలకుండల' 'విషవృక్షం' 'కృష్ణకాంతుని వీలునామా' లని కళాఖండాలుగా గుర్తించవచ్చు. అలాగే 'దేవి చౌదరాణి' 'ఆనంద మఠం' 'కృష్ణచరితం' 'ధర్మతత్వం' లని మెచ్చుకోవచ్చు. ఈ తదుపరి రచనల మూలంగానే బంకింని నవీన భారత నిర్మాత లలో ఒకనిగా పరిగణిస్తాము. మొదటి రచనలలో అతను కేవలం ఒక కవి, శైలిసంపన్నుడు మాత్రమే; కాని తదుపరి వాటిలో ద్రష్ట, జాతినిర్మాత.

కవిగా, రచయితగా కూడా బంకిం జాతికి ఎంతో సేవ చేశాడు. యావత్భారతదేశానికీ ప్రత్యక్షంగా సేవ చెయ్యకపోయినా,

జాతీయాభివృద్ధిలో ముందుండి నడిపించడానికి నిర్ణయించబడ్డ బెంగాల్‌కి ప్రత్యక్షంగా సేవచేసి పరోక్షంగా మొత్తం జాతికి సేవ చేశాడు. ఏ జాతియు తన కొత్త ఒరవడినీ, వినూత్న భావాల ఉద్వేగాన్ని వ్యక్తం చేయడానికి, అందరికీ అందించి శాశ్వతంగా స్పందించడానికి తగిన మాధ్యమం లేకపోతే ప్రగతి సాధించ లేదు. జాతీయాభివృద్ధికి నాయకత్వం వహించే బెంగాల్‌కి చక్కని, సంతృప్తికరమైన భాష నందించి బంకిం భారతదేశానికి ఎంతో సేవ చేశాడు. బెంగాలీ భాష స్వచ్ఛతని కలుషితం చేశాడని నిందించారు కానీ, అది స్వచ్ఛమైన బెంగాలీ సాంప్రదాయబద్ధ మైన ప్రాచీన కవుల ఘనీభవించిన ఆలోచనలకే తగును. ప్రగతి చెంది, మారి, విశాలభావాలు సంతరించుకుంటున్న బెంగాల్‌జాతికి ఈ మార్పులని వ్యక్తం చేసే సామర్థ్యంకల భాష నిచ్చాడు. గ్రాంథికమైన పండితుల శైలికి బదులుగా పూర్తి గ్రాంథికమూ కాక, పూర్తి గ్రామ్యమూ కాని వాడుకభాషని ప్రవేశపెట్టి పరి చయం చేసినందుకు బంకింను నిందించారు కానీ నిజానికి నియ మబద్ధమైన గ్రాంథికం వినూత్న వైవిధ్యంతో చిగురించి జాగృత మయ్యే బెంగాలీ మేధస్సుని చక్కగా వ్యక్తం చేసుకునే అవకాశం ఇచ్చేదే కాదు. గంభీరమైన సూక్తులకీ పాండిత్యప్రదర్శనలకే పరి మితం కాకుండా సంస్కృతంలోని బలము, గాంభీర్యము, మృదు త్వంతో గ్రామ్యంలోని వేగము, శక్తి మేళవించి, పూర్తి ఉత్తేజక రంగా ఉంటూ కూడా సుమధుర గంభీరంగా ఉండగల భాష లేమిని బంకిం గుర్తించి, బెంగాల్ తన ఆత్మని వ్యక్తం చేసుకుం దుకు అవసరమైన భాషని సృష్టించాడు.

తన జాతికి భాషాపరంగా భవిష్యత్తులో ఏది అవసరమో చూడగలిగినట్టే, తన జాతి రాజకీయ అవసరాలని కూడా పసి గట్టాడు. మన గొప్ప రచయితలలో రచనలద్వారా ప్రజలలో చైత న్యాన్ని మేల్కొలిపిన వారిలో బంకించంద్రుడు ఆద్యుడు. సమకా లీన సమాజంలో కొనసాగే రాజకీయ ఆందోళన విధానంయొక్క నిష్ప్రయోజకత్వము, కుత్సితాన్ని గ్రహించి 'లోకరక్ష' 'కమల కాంత ఆఫీసు' రచనలలో వాటిని నిర్మొహమాటంగా, వ్యంగ్యంగా

బయటపెట్టాడు. కానీ బంకిం ఇటువంటి destructive విమర్శతో తృప్తిచెందలేదు. జాతివిమోచనానికి అవసరమైన దాన్ని గురించి అతనికి నిర్మాణాత్మక దృక్పథం ఉంది. పాలకవర్గంనుంచి వచ్చే క్రూరత్వాన్ని తగినట్టు ఎదుర్కొనే జాతీయశక్తి అవసరమని గుర్తించి మాటలు కట్టిపెట్టి, చేతల్లోకి, విప్లవంలోకి దిగమన్నాడు. గ్రామసింహాలు నిజసింహాలు కావాలన్నాడు. అతనికి దర్శనమిచ్చిన భారతమాత భిక్షాపాత్ర చేపట్టిన యోగిని కాదు; డెబ్బైవేల జతల చేతులలోనూ, ఖడ్గాలు ధరించిన తేజస్విని. 'ఆనందమఠ్' 'దేవి చౌదరాణి' లలో ప్రత్యక్షంగానూ, పరోక్షంగాకూడా నిర్భయత్వాన్ని, శక్తిసామర్థ్యాలనే బోధించాడు. బాహ్యంగా వ్యక్తమయ్యే ఈ శక్తి వెన్నంటి ఉండే నైతికశక్తి గూర్చి కూడా బంకింకు కచ్చితంగా తెలుసు. ఈ నైతికశక్తి మొదటి సూత్రం త్యాగం – దేశం కోసం పూర్తి ఆత్మత్యాగం, విమోచన కోసం సంపూర్ణ తత్పరత. దేశమాత సేవలో అతను చిత్రించిన యోధులూ, శ్రామికులంతా రాజకీయ బైరాగులే. వీరికి దేశమాతపట్ల సేవాభావము, విధి నిర్వహణ తప్ప వేరు ఆలోచన లేదు. అంతటి ప్రియమైనది, అమూల్యమైనదీ ఇంకేదీ లేదు. కనుక ఈ విధి నెరవేరితే తప్ప అన్యమేదీ వీరికి తోచదు. ఎవరయితే దేశమాతకంటే తమ జీవితాన్నీ, భార్యాబిడ్డలనీ, ఆస్తులనీ ఎక్కువగా ప్రేమిస్తారో వారు సంపూర్ణ దేశభక్తులు కాలేరు. వారివల్ల ఎటువంటి గొప్ప కార్యమూ జరగదు. నైతికశక్తిలో రెండో అంశం ఆత్మసంయమము, నిర్వహణశక్తి. దేవీచౌదరాణి తన కార్యానికి సన్నద్ధమవడంలోనూ, 'ఆనందమఠ్' లోని సంఘంలోని కచ్చితమైన నియమాలలోనూ ఇదే సత్యాన్ని వివరించాడు. నైతికశక్తికి మూడో అంశం దేశప్రేమతో భక్తిని జోడించడం. బంకిం రచనలలోని స్ఫూర్తిదాయకమైన ఆలోచనే దేశభక్తి అనే 'మతం'. 'దేవీ చౌదరాణి' లో కూడా దీని ఛాయలున్నాయి. 'ధర్మతత్వ' 'కృష్ణచరిత' లలో సంపూర్ణ కర్మయోగాన్నే చిత్రీకరించాడు. దీని అంతిమలక్ష్యం తన జాతికీ, దేశానికీ సేవయే. 'ఆనందమఠ్' లో ఇదే భావం మొత్తం పుస్తకానికి మూలమంత్రంగా నిలిచి, సమైక్యభారతదేశ జాతీయగీతమైన

పాటలో సులలితంగా అభివ్యక్తమయింది. ఇది బంకిం జాతికి చేసిన రెండవ సేవ – విమోచనమార్గం సూచించి దేశభక్తి అనే మతాన్ని అందించాడు. జాతిని జాగృతం చేసి, స్వతంత్రం వైపు నడిపిస్తున్న నూతనశక్తికి అతనే ప్రేరణ, రాజకీయ గురువు.

బంకించంద్రుడు తన జాతికి అందించిన మూడో సేవ మహోన్నత సేవ – మన జనని దర్శనం మన కందించాడు. కేవలం 'మాతృభూమి' అనే ఆలోచన పెద్దగా ప్రేరణ కలిగించి ముందుకు నడిపించలేదు. స్వతంత్రం వాంఛనీయమని తెలిస్తే చాలదు. ఏ రాజకీయ సిద్ధాంతానికి చెందినా, దేశానికి తాము ఋణపడి ఉన్నామనీ, పూర్తి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు హర్షదాయకమనీ ఒప్పుకుంటారు. కానీ ఎక్కువమంది దేశంపట్ల బాధ్యతకీ ఇతర బాధ్యతలకీ పోటీవచ్చినప్పుడు దేశసేవని ఎన్నుకోరు. దేశం స్వతంత్రం కావాలనే కోరిక ఉన్నా, దాన్ని సాధించే స్థిర చిత్తం లేదు. స్వతంత్ర పోరాటంవల్లనో స్వతంత్ర సాధనవల్లనో మనకి ఎక్కువ ప్రియమైన సంపదలకు ప్రమాదం వస్తుందేమోనని మన భయం. *దేశమంటే మట్టి కాదు, మనుషులూ కాదు, అపారప్రేమమయ మాతృమూర్తి అనే సుందరదృశ్యం నీ మనసులో నిండి నీ హృదయాన్ని చూరగొన్నప్పుడే ఈ అర్థరహిత ఆందోళనలూ, అల్ప ఆలోచనలూ చెల్లాచెదరై దేశభక్తి అనే నవ చైతన్యం మేల్కొని పతనమైన జాతిని రక్షించగలదు.* అటువంటి దివ్యదర్శనాన్ని పొంది దాన్ని ఇతరులకు వివరించే భాగ్యం కొంతమందికి కలుగుతుంది. 32 సంవత్సరాల క్రితం బంకిం 'వందేమాతరం' రచించినప్పుడు ఎవరూ పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. కానీ హఠాత్తుగా బెంగాల్ జాతి అజ్ఞానపు భ్రాంతినుంచి మేల్కొని సత్యాన్వేషణ చేస్తుంటే ఒక సుముహూర్తంలో ఎవరో వందేమాతరం పాడారు. అంతే మంత్రోపదేశమయినట్లు ఒక్క రోజులో జాతి మొత్తం దేశభక్తులుగా మారార్లు. ఆ జనని వీరికి దర్శనమిచ్చింది. ఒక్కసారి ఆ దర్శనమయాక, ఆమెకి మందిర నిర్మాణమయి, విగ్రహప్రతిష్ఠ, ఆత్మప్రదానము జరిగేదాక ఎవ్వరికీ నిద్రా

హోరాలుండవు. ఆ దివ్యదర్శనం కలిగిన జాతి తిరిగి ఎవరికీ బాని సగా అవటమనే ప్రశ్నే లేదు.

(*SABCL* Vol. 17, pp. 344-47)

అనువాదం: బి. వరలక్ష్మి

ప్రజాస్వామ్యము

13 జూలై 1911 నాడు పార్థసారథికి రాసిన లేఖ

మనది సనాతనధర్మము. మన రాజకీయములు కూడ ఈ సనాత నధర్మముతో ముడిబడి వుంటాయి. మన దేశ స్వరాజ్యముకూడా అంతే. అందుకనే నిన్ను ఈ కుటిలరాజకీయాలకు దూరంగా వుండమని హెచ్చరిస్తున్నాను. కాని మనం కూడా ఈ పార్లమెం టరీ రాజ్యాంగవిధానాన్ని అవలంబించి దానియొక్క లోటుపా ట్లను గుర్తించటం తప్పనిసరి. అప్పుడుగాని దేశపరిపాలనకి అది ఎంత నిష్ప్రయోజనమో మనకి తెలియదు. ప్రస్తుతం ఈ దేశము ఒక సమిష్టి యోగపు తొలిదశలో ఉన్నది. 1905 సంవత్సరములో పైనుంచి దిగివచ్చిన మహాశక్తుల ఫలితమే అది. ఆ శక్తులు దేశాన్ని తామసికదశనుండి తట్టి లేపినై. కాని దాని పర్యవసానంగా పాత సంస్కారాలు పైకి వచ్చినయి. దేశంలో పాతుకుని వున్న కీడంతా 'నేను కూడా వున్నాను. నా సంగతి ఏమిటి?' అని విజృంభించి ఆ దివ్యశక్తులను దుర్వినియోగము చేసినయి. దేశంలో నేడు జరుగుతున్న విప్లవాత్మకమైన సంఘటనలు, మనుషులను రెచ్చకొట్టే ఉపన్యాసాలు, సభలు, ఊరేగింపులు, passive resistance, తుపాకులు, బాంబులు, హింసాకాండ మొ॥ అల్లకల్లోల మంతా వాటి ప్రతాపమే. దీనిని అణచివేసేందుకు పాలకులు చట్టాలను, క్రూరమైన శాసనాలను అమలుచేసారు. ఈ దమన కాండ అంతా అపరిశుద్ధమైన రాజసికప్రవృత్తి. ఈ విధంగా నిరా శచెందిన రాజసమునకు పర్యవసానముగా తామసికము బహిర్గ

తమైనది – ఆంగ్లేయుల స్వేచ్ఛావాదమునుండి మితవాదము పుట్టింది. ఆసియా ఐరోపాల సంకరజాతి బిడ్డ జాతీయవాదము జన్మించినది. విఫలమైన 'బాకునిన్' 'మాజిని' ప్రభృతులనుండి ఉగ్రవాదము చెలరేగింది. అయితే భగవంతుడు ఈ ఉద్యమాల నన్నిటిని కొట్టిపారేశాడు. ఉగ్రవాదము ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉంది గాని, ఇది దాని అంతిమదశ. ప్రస్తుతం అదే మన శత్రువు. ఎందుకంటే బ్రిటిష్‌పాలకుల దమనకాండ మనకు విరోధమని నేను అనుకోను. అది మనకు సహాయకారియే కాగలదు. ప్రస్తుతం చెలరేగుతున్న హింసాకాండ, ప్రజలను రెచ్చకొట్టే కరపత్రాలు, మారణహోమము, దేశభక్తి పేరుతో జరుగుతున్న 'ఫెరింగీ కో మారో' అనే నినాదాలు, పన్నాగాలు, ఆధునిక సైన్యాన్ని లాఠీల తోటి, నాలుగు తుపాకులతోటి ఓడించాలనే మూర్ఖత్వము – ఇదంతా రజోగుణముయొక్క విలయతాండవమే. ఈ మూర్ఖత్వము పోయినప్పుడుగాని సత్యము ఆవిర్భవించేందుకు అవకాశముండదు. అప్పుడు ఈ జాతిలో సాత్వికమనస్సు ఆవిష్కారము కావాలి. భారతదేశము పునర్జన్మ నొందుటకు నాందిగా ఆధ్యాత్మికోద్యమము బలాన్ని పుంజుకోవాలి. కాని మార్గంలో కష్టాలు రాక తప్పవు. వాటి నెదుర్కోవాలి. ఈ సంఘటనల ద్వారా దేవుడు మనకి మార్గాన్ని చూపిస్తున్నాడు. అనువైన అనుభవముల నిచ్చి సరియైన పరిస్థితులను కల్పిస్తున్నాడు. అనంతరము మనము సన్మార్గముపై పయనించగలము. 13 జూలై, 1911

నవంబరు 1922 లో సి.ఆర్. దాస్‌కు రాసిన విషయములు

మానవుడు తన జీవితాన్ని ఒక నూతన ప్రాతిపదిక మీద నిలబెట్టి ఉన్నతస్థాయికి ఎదిగేంతవరకు ఈ వృథాప్రయాస తప్పదు. ప్రపంచం కోసం ఈ ప్రయత్నాన్ని చేసి విజయం సాధించుటయే భారతదేశపు కర్తవ్యమని నేను నమ్ముతున్నాను.

అనువాదం: డా॥ ఆర్.ఎల్.ఎన్. శాస్త్రి

జీవిత ఉత్తరార్థంలో శ్రీఅరవిందుల అభిప్రాయములు

శ్రీఅరవిందులకు 1938 నవంబరులో తొడ ఎముక విరిగినప్పుడు కొంతమంది శిష్యులు వారిని సేవించుకునేవారు. ఆ రోజుల్లో శ్రీఅరవిందులకు వారి శిష్యులకు మధ్య వివిధ అంశాలపై ఇష్టాగోష్టిగా సంభాషణలు జరిగేవి. ఇవి సాధారణంగా సాయం సమయాల్లో జరిగేవి. నిరోద్‌బరన్, ఎ.బి.పురాణి వీరిద్దరు ఆ సంభాషణలను జ్ఞాపకం ఉంచుకొని అక్షరబద్ధం చేశారు. ఆ తరువాత వాటిని పుస్తకరూపంలో నిక్షిప్తం చేశారు. అటువంటి వాటిలో కొన్నిటిని పొందుపరుస్తున్నాము.

1938 డిసెంబరు 27

ప్రాచీన భారతీయ విధానం సూటిగా జీవితంలోంచి ప్రాదుర్భవించింది. కనుకనే అందులో సకల విషయాలకు, సమస్త ప్రయోజనాలకు తావు ఉంది. దీనిలో రాజుల పాలన ఉంది. ఉన్నతవర్గాలకు స్థానం ఉంది. ప్రజాస్వామ్యం ఉంది. ప్రతీ ఒక్క వర్గానికి ప్రభుత్వంలో ప్రాతినిధ్యం ఉంది.

ఐరోపాలో అయితే, అక్కడి పాశ్చాత్యవిధానం మేధాప్రతిష్ఠితం. కాబట్టి అక్కడ ప్రతిదాన్నీ హేతువాదమే నడిపిస్తుంది. స్వేచ్ఛకుగాని, వైవిధ్యానికి గాని అవకాశమే లేకుండా ప్రతీదీ ఖచ్చితంగాను, కర్కశంగాను జరగాలని వాంఛిస్తారు. అది ప్రజాస్వామ్యమే అయితే కేవలం ప్రజాస్వామ్యమే – మరి దేనికీ స్థానం లేదు. బహుముఖంగా స్పందించే కౌశలం ఉండదు.

భారతదేశం ఇప్పుడు ఆ పాశ్చాత్య విధానాన్ని అనుకరించాలని ప్రయత్నిస్తోంది. పార్లమెంటరీ విధానం భారతదేశానికి అసలు పడదు. అయినా సరే. పాశ్చాత్య నమూనాల నవలంబించటం మనకు మామూలే కదా!

ప్రశ్న: భారతదేశానికి ఆదర్శప్రభుత్వ విషయంలో మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

నా ఉద్దేశం అంటే? ఒకసారి రవీంద్రుడు రాసిన దాని లాంటిదే. అగ్రస్థానంలో రాష్ట్రపతి ఉండాలి. పాలనావిధానాలు కొనసాగేలా చూస్తూ వాటిని పరిరక్షించడానికి అవసరమైనన్ని అధికారాలు ఆయనకు ఉండాలి. జాతికి ప్రాతినిధ్యము వహించే ఓ అసెంబ్లీ ఉండాలి. ఉన్నతస్థాయిలో రాష్ట్రాలు అన్నీ సమాఖ్యంగా సమైక్యం కావాలి. అయితే స్థానికసమస్యలకు అనుగుణంగా శాసనాలు చేసుకోవడానికి తగినంత అవకాశం స్థానిక సంస్థలకు ఉండాలి.

1939, జనవరి 18

నేను ఒక ఆధ్యాత్మిక పరిష్కారాన్ని ప్రతిపాదించాను. అది మానవుని ప్రాతిపదికనే మార్చడానికి ఉద్దేశించింది. ఇది ఏదో ఒక ఉద్యమాన్ని లేవదీయడం కాదు. ఏ కొన్ని సంవత్సరాలకో పరిమితమైందీ కాదు. జీవితానికి పీఠికగా ఆధ్యాత్మికతను సంస్థాపితం చేసుకుంటేతప్ప నిజమైన పరిష్కారం లేదు.

మానవస్వభావాన్ని మార్చటం – అతని తత్త్వములో మౌలికమైన పరివర్తనము గావించటము మనస్సుకు మించిన విషయం. అందుకని మానవప్రయత్నాలు, ప్రణాళికలు విఫలము గాక తప్పవు.

1939, జనవరి 29

(సి.ఆర్) దాసు ఓసారి నేరస్తులను గురించి ఏమన్నారో తెలుసా! “నా మొత్తం న్యాయవాద జీవితంలో పరమనీచమైన తరహాకి చెందిన నేరస్తులు రాజకీయాలలో తప్ప మరెక్కడా తగల్లేదు”.

*

1939, ఫిబ్రవరి 2

ప్రజలు ఈ రోజుల్లో పార్లమెంటరీ తరహా ప్రభుత్వమనే ఆధునిక ప్రజాస్వామ్యాన్ని కోరుతున్నారు – పార్లమెంటరీ విధానానికి కాలం తీరిపోయింది. ఐరోపాను ప్రస్తుత నికృష్టస్థితికి తీసుకొచ్చింది ఇదే.

(భారతదేశంలో) మనం పాత పంచాయితీపద్ధతిని గ్రామాల్లో ప్రారంభించి అక్కణ్ణుంచి ఉన్నతస్థాయివరకు అమలుచేయడానికి కృషిచేసుకుంటూ రావాలి. పంచాయితీ విధానం, వృత్తిసంఘాలు ఎక్కువగా ప్రజాప్రాతినిధ్యంతో ఉంటాయి. అవి ప్రజల అభిప్రాయాలు కలిగి ఉంటాయి. పార్లమెంటరీ విధానం దీనికి పూర్తిగా విరుద్ధం. ఈ విధానంలో స్థానికసంస్థల కౌన్సిళ్ళు సరిగా పని చేయలేవు. ఈ కౌన్సిళ్ళకు ప్రజలతో సజీవమైన సంబంధం ఉండదు. కౌన్సిలర్లు కేవలం వేదికప్రసంగాలే చేస్తారు. వారి పదవీ కాలంలో ఏం చేస్తారో ఎవరికీ తెలీదు. పదవీకాలంలో డబ్బుచేసుకోవటమే వాళ్ల పని. ఆ గడువు అయిపోయిన తరువాత ఏమీ మార్పు ఉండదు. మళ్లీ యథాప్రకార సిద్ధిరస్తు!

అనువాదం: పున్నమరాజు నాగేశ్వరరావు

Real happiness is of divine origin; it is pure and *unconditioned*. Ordinary happiness is of vital origin; it is impure and depends on circumstances.

Sri Aurobindo

మృతుల సంభాషణ

శివాజీ – జైసింగ్

జైసింగ్: మనిద్దరి సంకల్పాలూ నెరవేరలేదు. మూఢవశక్తి మన శ్రమఫలితాన్ని తన్నుకుపోయింది నేను పడిన శ్రమ అంతా వృథా అయిపోయింది. నేనారాధించిన ఆదర్శం మట్టికొట్టుకు పోయింది.

శివాజీ: నేను నా స్వలాభం కోసం పనిచేయలేదు. పరాజయం నన్ను దిగ్భ్రమపరచనూ లేదు, నిరుత్సాహపరచనూ లేదు.

జైసింగ్: నేనూ నా వ్యక్తిగతలాభం కోసం శ్రమించలేదు. నా శ్రమంతా రాజపుత్రుల ఆదర్శాన్ని నిలబెట్టేందుకే. గౌరవప్రదమైన యుద్ధంలో మొక్కవోని ధైర్యం, మిత్రునిపట్ల శత్రువుపట్ల శరణాగతరక్షణ (chivalry) మన మెన్నుకున్న ప్రభువుపట్ల గౌరవప్రదమైన విశ్వాసం – ఇవే నాకు నిజమైన భారతీయసంప్రదాయ లక్షణాలనిపించాయి.
ఇవే నాకు హిందూజాతుల ఆధిక్యత, ఐక్యతలకన్న మించినవి అనిపించింది. కాబట్టే నేను నీతో చేతులు కలపలేదు. నీకు మట్టుకు నా సంప్రదాయాన్ని అంగీకరించేందుకు అవకాశాన్నిచ్చాను. నువ్వు, నేను వంచింపబడినప్పుడు, నీవు తప్పించుకొనుటకు సహకరించి, నా గౌరవాన్ని కాపాడుకున్నాను.

శివాజీ: భగవంతుడు నాకు రక్షణ కల్పించాడు. ఒక స్త్రీమూర్తి హృదయాన్ని కదిలించి, ఆమె నాకు తన సహకారాన్ని, ప్రేమనూ అందించేటట్లు చేశాడు. సంప్రదాయాలు మారిపోతూంటాయి సుమా! రాజపుత్ర ఆదర్శానికి భవిష్యత్ ఉంది. ఆ ఆదర్శంలో, తాత్కాలికమైన దానిని తొలగించేందుకు, మూసను బ్రద్దలుకొట్టవలసి వచ్చింది. నేనెన్నుకున్న ప్రభువుపట్ల విశ్వాసముంచటం మంచిదే. కాని జాతి కోరుకున్న ప్రభువుపట్ల విశ్వాసము మరింత మంచిది. భగవంతుని శక్తి రాజుద్వారా ప్రకటితమవటం

వలన, రాజే దేవుడనమాట. కాని అదలా ఎందుకు ప్రకటితమయిందంటే, ఆ రాజు ప్రజల వ్యక్తి కాబట్టి. జాతిలోని దైవానికి సేవకుడే **రాజు**. మహారాష్ట్రుల ఆరాధ్య దేవత విఠోబా, భారతమాతగా అవతరించిన భవాని మాతల బలంతో నేను జయించాను.

జైసింగ్: నీ రాజకీయాదర్శం గొప్పదే. కాని దానిని సాధించటానికి, నీవు ఎన్నుకున్న మార్గాలు అత్యంత జుగుప్సాకరమైనవి. ఎత్తులు, ద్రోహం, దోపిడి, హత్యలకు కూడ నువ్వు వెనకాడలేదు!

శివాజీ: నేను నాకోసం పోరాడలా, నాకోసం నేను పాలించలా, మహారాష్ట్రధర్మం కోసం, సమర్థ రామదాసు ప్రవచించిన హిందూజాతీయ ధర్మం కోసం నేనివన్నీ చేశాను. నేను నా శిరస్సును భవానీమాత కర్పించాను. జాతి మంచి కోసం, నేనో ప్రణాళిక, తంత్రాన్ని నడిపేందుకని, ఆ తల్లి నా శిరస్సు నుంచుకోమంది. నేను నా రాజ్యాన్నే రామదాసు కర్పించాను. కాని వారే నన్ను దానిని తిరిగి, మహారాష్ట్రులు మరియు భగవంతుని కానుకగా స్వీకరింపచేశారు. ఆ ఇద్దరి ఆజ్ఞలను నేను శిరసావహించాను. భగవంతుడు ఆదేశించినప్పుడు సంహరించాను. నేను నీకిస్తున్న ధనం ఈ రూపేణా అని భగవంతుడన్నప్పుడే, నేను దోపిడీ చేశాను. ఎవరికీ ద్రోహం చేయలేదు. ధనం, సైనికబలాల కొరతలను నా ఎత్తులు, తంత్రాల ద్వారా అధిగమించాను. శత్రుసైనికబలాన్ని కేవలం నా తెలివితేటలతో జయించాను. ప్రపంచం రాజకీయాలలోను, యుద్ధంలోను కుట్రలు, మోసము న్యాయమే అంది. కాని శరణాగతుల రక్షణలో రాజపుత్రులకున్న విశాలబుద్ధి ఐరోపా, యితర ఆసియాదేశస్థులకు లేదు.

జైసింగ్: నేను ధర్మాన్ని అత్యుత్తమమైనదానిగా (Supreme) భావించాను. దేవుడు కూడా నన్ను ఆ ధర్మాన్ని వదిలేటట్లు చేయలేకపోయాడు.

శివాజీ: నేను 'నాది' అన్నదాన్నంతా ఆయనకే అర్పించాను. ధర్మాన్ని కూడా ఉంచుకోలా. ఆయన సంకల్పమే నా ధర్మం, భగవంతుడు నా నాయకుడు, నేనాయన సైని కుణ్ణి మాత్రమే. ఆయనయందే నా విశ్వాసం. ఔరంగ జేబుకు, నైతికసూత్రాలకూ కాదు. నన్ను పంపిన ఆ భగ వంతునికి మాత్రమే.

జైసింగ్: భగవంతుడే మనందరినీ పంపాడు. కాని వివిధ కార్యాల కోసం పంపాడు. ఏ కార్యంకోసం ఎవరు పంపబడ్డారో, దాని ప్రకారం అతని ఆదర్శం, అతని వ్యక్తిగతశీలం భగవంతునిచే మలచబడుతుంది. మొగలులు పతనమ య్యారని నే బాధపడటంలేదు. అతనికి సార్వభౌమ త్వాన్ని నిలుపుకొనే అర్హత కలిగివుంటే, అతను దానిని కోల్పోయేవాడు కాదు. దాని కతను అనర్హుడైనా, నేను నా విశ్వాసాన్ని, నా సేవనూ, నా విశ్వాసపాత్రతనూ అలాగే ఉంచాను. నా ప్రభువు పరిపాలనను విమర్శిం చటం నా పని కాదు. అతనిని నియమించిన భగవం తుడే అతనిని విచారిస్తాడు.

శివాజీ: ఆ భగవంతుడే అన్యాయానికి, అక్రమపరిపాలనకు ఎదురుతిరగమని తిరుగుబాటుదారుని కూడా నియమి స్తాడు, భగవంతుడు ఎప్పుడూ అధికారపక్షం వహించడు. కొన్ని సమయాల్లో, తానే విముక్తిదాతగా అవతరిస్తాడు.

జైసింగ్: అయితే తానిచ్చిన మాట ప్రకారం, ఆ భగవంతుణ్ణే స్వయంగా దిగిరమ్మను. అప్పుడే విప్లవం న్యాయమని పించుకుంటుంది.

శివాజీ: *ఆయనిక్కడే మన హృదయాల్లో ఉన్నప్పుడు ఎక్క ణ్ణుంచో దిగిరావడమేమిటి? ఆయన్ని నా హృదయంలో నే చూడబట్టే, నా కార్యాన్ని నెరవేర్చేందుకు సమర్థు డనయ్యాను.*

జైసింగ్: నీది దైవకార్యమే అని భగవంతుని ఆమోదముద్ర ఎక్క డుంది?

శివాజీ: నేనొక మహాసామ్రాజ్యాన్ని నిర్వీర్యం చేశాను. అది మళ్లీ కోలుకోలేదు. నేనొక జాతిని నిర్మించా, అదింకా సజీవంగా ఉన్నది.

అనువాదం: కాకుమాని తారానాథ్

సమాచార పత్రం

29 మార్చి 1914 నాడు శ్రీమాత మొట్టమొదటిసారి శ్రీఅరవిందులను కలుసుకొనిరి. ఆ పవిత్రదినము యొక్క వార్షికోత్సవము ఆశ్రమంలో జరుపబడినది. శ్రీఅరవిందులు 4 ఏప్రిల్ 1910 లో పాండిచ్చేరికి వచ్చి స్థిరపడిన శుభదిన వార్షికోత్సవము ఆశ్రమానికి నూతనసంవత్సరాదిగా పరిగణింపబడినది.
24 ఏప్రిల్ 1920 లో శ్రీమాత పాండిచ్చేరికి వచ్చి స్థిరపడిరి. "అది దుష్టశక్తులమీద విజయమునకు తార్కాణము" అని శ్రీమాత నుడివిరి. ఆ దర్శనదినమునాడు పంచిపెట్టిన సందేశామృతము.

You will await your joys and pleasures from the Divine alone. In him alone will you seek and find help and support. He will comfort you in all your sorrows, guide you on the path, lift you up if you stumble, and if there are moments of failure and exhaustion, he will take you up in his strong arms of love and enfold you in his soothing sweetness.

సుఖసంతోషాదులు దైవమొక్కడే నీకు సమకూర్చగలడు. కాబట్టి నువ్వు ఆయననే సహాయము కోరుకొని నీ కండదండగా ఉండమని వేడుకొనవలెను. ఆయనే నిన్ను దుఃఖమునుండి నివారించి నీకు సన్మార్గమును చూపించగలడు. ఒకవేళ కష్టాలొచ్చినా, నువ్వు అలసటచెందినా ఆయనే నిన్ను లేపి తన దృఢమైన హస్తములతో గుండెకు హత్తుకొని ప్రేమతో ఆలింగనము చేసుకొనును.